

Средства за възпиране и поощряване

Някои хора приемат, че ако не беше „Властта“, измамниците щяха свободно да правят каквото си поискат, без каквито и да било последици. Това пък показва дълбоко неразбиране на човешката природа и на това какво представлява „Властта“. Всъщност вярата в „авторитета“ изобщо не увеличава ефективността на системата за отбрана и защита.

Хората, които използват агресия срещу други, напр. насилие, кражба, убийство, явно не се възпират от собствения си морал или от уважението към самопритежанието на техните жертви. Те обаче могат да изберат да не извършат дадено престъпление, ако сметнат, че има риск да навредят на себе си. Това се нарича „възпиращо средство“. И възпиращите средства по дефиниция *не* зависят от апелване към съвестта на нападателя, а напротив, използва инстинкта на нападателя за самосъхранение. Казано направо, посланието, което въздейства на истинските престъпници не е: „Не прави това, защото е нередно“, а е: „Не прави това, защото ще си навредиш“. Предполагаемата морална справедливост или „авторитетът“ на заплахата срещу евентуалния агресор няма връзка с ефективността на възпиращото средство. Няма значение, дали това е „полицейски служител“, куче, гневен собственик на дом или дори друг крадец, единственият въпрос в главата на атакувания е, дали има вероятност да бъде наранен или убит, ако се опита да ограби или нападне някого.

Възпиращите средства срещу други видове лошо поведение, което не е толкова жестоко и безочливо като кражбата или нападението, също не изискват „авторитет“. Някои хора твърдят, че без инспекторите и регулаторите на „Властта“, всяка фирма ще произвежда калпави и опасни

продукти. Но това твърдение отново е базирано на дълбоко неразбиране на човешката природа и на икономиката. Няма значение колко алчен и себичен може да бъде един бизнесмен – той не може да има успешен бизнес в дългосрочна перспектива, ако продава продукти, които не удовлетворяват клиентите му. Някой, който съзнателно продава дефектни продукти или развалена храна, ще има малко клиенти, ако изобщо има такива. Множеството случаи на много скъпо приемане на върната стока, което много фирми доброволно извършват, дори за относително тривиални дефекти или проблеми, потвърждава този факт. За разлика от сегашната ситуация, при която господството на „Властта“ се използва за подкрепа и защита на безотговорни и деструктивни корпорации, на един наистина свободен пазар с информирани клиенти и открита конкуренция корупцията и престъпленията ще излизат солени и фирмите няма да могат да се изолират от последиците на своята безотговорност.

Инспекторите и регулаторите на „Властта“ са поощрявани да налагат глоби на хората и да прилагат „закони“ и „правилници“, независимо от това, дали има някакъв смисъл. Противоположна на това е системата на частните инспектори, които отговарят само на хората, които искат да знаят кое е безопасно, като тези инспектори нямат власт да прилагат „закони“, не са поощрявани да се намесват в бизнеса или да вършат неща, срещу които да се подават жалби. Фирмите биха могли *доброволно* да инициират частни проверки на своите продукти или оборудване, каквито вече се извършват от Underwriters Laboratories („UL“), Consumer Reports и други, за да могат да покажат на обществеността безпристрастно мнение за това колко безопасни и надеждни са техните продукти. Днес много фирми правят това, съзнавайки, че трябва да скачат през бюрократичните об-

ръчи, които „Властта“ поставя по пътя им.

Много други въпроси могат да бъдат уреждани по подобен, неавторитарен начин. Частните строителни инспектори, използвани вече от много фирми за недвижими имоти, биха имали задължението да определят от името на потенциалните купувачи колко безопасна и здрава е сградата. Освен частни инспектори, ресторантите биха могли просто да поканят потенциални клиенти да проверят техните помещения сами. Всички тези действия биха могли да бъдат доброволни. Фирмата може да реши да не позволява на каквито и да било инспектори да правят проверка, а потенциалните клиенти биха могли да решат дали да подкрепят тази фирма или не.

Фактът, че толкова много неща се приемат за проблеми, с които „авторитетът“ трябва да занимава, е знак за интелектуална леност. Клиентите искат качествени продукти и бизнесмените, които искат да имат успешен бизнес, трябва да предлагат качествени продукти. Следователно, в интерес и на двете страни е да има възможност за обективно представяне на качеството на продуктите, които се предлагат. Противно на стереотипа на злия алчен бизнесмен-печалбар, начинът да станеш богат в свободно общество е чрез предлагане на продукти и услуги, които действително са в полза на клиента. Почти всички от нечестните схеми, които са печеливши в дългосрочен план, са такива, които насилствено са създадени или подкрепяни от „Властта“, например измамата с банкирането с частичен резерв, „легалната“ фалшификация, наречена „монетарна политика“, рекета със съдебните дела и т. н.

Дори и без „Власт“ от време на време би могло да има сериозни конфликти. Например, да предположим, че някакъв завод изхвърля токсични отпадъци в река, избивайки всичката риба надолу по течението, в собствеността

на други хора, което би могло да представлява форма на навлизане в чужд имот и унищожаване на имущество. Отсъствието на „авторитет“ не може да попречи на жертвите да направят нещо по този въпрос; всъщност, това прави по-лесно те да направят нещо по този въпрос. Вместо да водят дело в съд на „Властта“, където съдията може да бъде подкупен да подкрепи фирма с капитал милиарди долари, реакцията би могла да бъде малко по-ефективна, дори и да изглежда по-малко цивилизована. Хората, които живеят край реката, могат да направят нещо съвсем просто, като кажат на собственика на завода, че ако продължи да пуска своите замърсители да текат в собствеността им, те физически ще унищожат завода му.

Ясно е, че може да има по-вежливи, мирни начини, по които проблемът може да бъде решен, като например бойкот или разгласяване на злодеянието. По единия или по другия начин хората биха могли да създадат ефективно възпиращо средство срещу непристойно поведение, *особено* когато няма замесена „Власт“, която да бъде подкупена и корумпирана. Множество помощи за кампании сега не означават нищо повече от подкупи за регулаторите от „Властта“, които „да си затворят очите“. По същия начин съдилищата на „Властта“ лесно могат да намерят причини да прекратят всяко дело, като по този начин позволят на богати престъпници (такива, които имат истински жертви) да проспират.

Клишето алчен, зъл бизнесмен често пропуска факта, че широкомащабните престъпления обикновено се извършват със *съдействието* на служители на „Властта“. Без протекцията на „Властта“ дори и най-алчният безсърдечен бизнесмен би имал голям стимул да не ядосва клиентите си до степен, че да спрат да купуват неговите продукти или до степен, когато могат да реагират насилствено срещу него.

Повечето хора през повечето време не биха имали желание да използват сила, тъй като знаят, че те сами биха носили както отговорността, така и рисковете, ако постъпят така. Би могло да има огромен стимул да се уредят споровете и несъгласия по мирен начин и чрез взаимно споразумение. От друга страна, когато вярата във „Властта“ преобладава, *няма* стимул нещата да се уреждат по мирен начин, защото спечелването на „политическа“ битка не излага на риск онези, които подкрепят насилието чрез „Властта“. Без управляваща класа, пред която да хленчат, за да наложи законодателно на всички някакъв нов план, хората биха били принудени да си взаимодействат като възрастни хора, вместо като хленчеци, безотговорни деца. Много по-благоприятно би било за хората да се опитват да си сътрудничат и да постигат компромис по мирен начин, отколкото ако се бият за това кой може да докопа мечата на „Властта“. Когато тормозът и агресията повече не се принават като легитимни форми на човешки взаимоотношения, хората по необходимост ще се научат да се въздържат от насилие.